

Jødepigen

Der var i fattigskolen mellem de andre småbørn en lille jødepige, så opvakt og god, den flinkeste af dem alle sammen; men i en af læretimerne kunne hun ikke tage del, det var religionstimen; hun var jo i en kristen skole.

Geografibogen kunne hun have for sig og læse i, eller få sit regnestykke færdigt, men det var snart færdigt og lektien læst; der lå vel en bog opslået foran hende, men hun læste ikke i den, hun sad og hørte efter, og snart mærkede læreren, at hun fulgte med, som næsten ingen af de andre.

"Læs i din bog!" sagde han mildt og alvorligt, men hun så på ham med sine sorte, strålende øjne, og da han spurgte også hende, vidste hun bedre besked end alle de andre. Hun havde hørt, forstået og gemt.

Hendes fader var en fattig, brav mand; han havde ved barnets skolegang betinget, at hun ikke undervistes i den kristne tro; at lade hende gå bort i denne undervisningstime kunne måske forarge, vække tanker og stemninger hos de andre små i skolen, og altså blev hun, men det kunne ikke længere ske.

Læreren gik til faderen, sagde ham, at han enten måtte tage sin datter ud af skolen, eller lade hende blive kristen. "Jeg kan ikke udholde at se disse brændende øjne, den inderlighed og ligesom sjæletørst efter evangeliets ord!" sagde læreren.

Og faderen brast i gråd: "Jeg selv ved kun lidet af vor egen religion, men hendes moder var en Israels datter, fast og stærk i sin tro, hende gav jeg på hendes dødsseng det løfte, at vort barn aldrig skulle blive kristent døbt; jeg må holde mit løfte, det er mig som en pagt med Gud."

Og den lille jødepige blev taget ud af de kristnes skole.

- Der var gået åringer.

Ovre i en af Jyllands mindste købstæder tjente i et ringe, borgerligt hus en fattig pige af mosaisk trosbekendelse, det var Sara; hendes hår var sort som ibenholt, hendes øjne så mørke og dog fulde af glans og lys, som Orientens døtre ejer dem; udtrykket hos den fuldvoksne pige var endnu det samme, som hos barnet, da hun sad på skolebænken og hørte til med tankefuldt blik.

Hver søndag klang fra kirken orglet og menighedens sang, det lød over gaden ind i genbohuset, hvor

jødepigen stod ved sin gerning, flittig og trofast i sit kald. "Kom sabbattens dag i hu og hold den hellig!" var hendes lov, men sabbatten for hende var de kristnes arbejdsdag, og hun kunne kun i sit hjerte holde den hellig, det hun ikke troede var nok. Men hvad er dag og time for Gud? den tanke var vågnet i hendes sjæl, og på de kristnes søndag blev andagtstimen mere uforstyrret; nåede da orgelklang og salmesang over til hende i køkkenet bag vasken, da blev helligt og stille selv dette sted. Det gamle Testamente, hendes folks skat og ejendom, læste hun da, og kun det, thi hvad hendes fader havde sagt hende og læreren, da hun blev taget ud af skolen, lå dybt i hendes sind, løftet, der var givet hendes døende moder, at Sara ikke skulle blive kristnet, ikke forlade fædrenes tro. Det nye Testamente var og skulle blive hende en lukket bog, og dog vidste hun så meget fra den, den lyste i barneerindringer. En aften, hun sad i en krog af stuen, hørte hun sin husbond læse højt, og hun turde vel høre derpå, det var ikke evangelierne, nej, der læstes op af en gammel historiebog, til den kunne hun nok lytte; det var om en ungarsk ridder, som blev fanget af en tyrkisk pasha, der lod ham spænde hos okserne for ploven, drives med piskeslag og uendeligt håne og vansmægte.

Ridderens hustru solgte alle sine smykker, pantsatte borg og land, hans venner skød sammen store summer, thi utroligt næsten var løsepengene, der forlangtes, men de bragtes til veje, og han blev løst af trældom og forsmædelse; syg og lidende nåede han sit hjem. Men snart lød almindeligt opråb mod kristendommens fjende; den syge hørte derom og havde nu ikke ro eller hvile, han lod sig løfte på sin stridshest, blodet kom igen i hans kinder, kræfterne syntes at vende tilbage, og han drog af sted til sejr. Just den pasha, som havde ladet ham spænde for ploven, håne og lide, blev nu hans fange og førtes af ham hjem til borgfængslet, men alt i den første time der, kom ridderen og spurgte sin fange:

"Hvad tror du vel, der venter dig?"

"Jeg ved det!" svarede tyrken, "gengældelse!"

"Ja, den kristnes gengældelse!" sagde ridderen, "kristendommen byder os at tilgive vore fjender, elske vor næste. Gud er kærlighed! drag i fred til dit hjem og dine kære, bliv mild og god mod dem, som lider!"

Da brast den fangne i gråd: "Hvor kunne jeg tænke

sligt muligt! Pinsler og kvaler var mig en vished, og jeg tog en gift, der vil dræbe mig om få timer. Jeg må dø, der er ingen hjælp! men før jeg dør, forkynd mig den lære, som rummer en sådan kærlighed og nåde, den er stor og guddommelig! lad mig dø i den, dø som kristen!" og hans bøn blev opfyldt.

Det var legenden, historien, der blev læst; den hørtes og fulgtes af dem alle, men mest brændende opfyldte og levendegjorde den hende, der sad i krogen, tjenestepigen Sara, jødepigen; store, tunge tårer stod i de lysende, kulsorte øjne; der sad hun med barnesindet, som hun sad engang på skolens bænk og fornemmede evangeliets storhed. Tårerne rullede ned over hendes kinder.

"Lad ikke mit barn blive en kristen!" var moderens sidste ord på dødslejet, det klang gennem hendes sjæl og hjerte med lovens ord: "Ær din fader og din moder!"

"Jeg er jo ikke kristnet! de kalder mig jødepigen; det sagde naboens drenge i spot sidste søndag, da jeg blev stående uden for den åbne kirkedør og så derind, hvor alterlysene brændte, og menigheden sang. Fra skoletiden og indtil denne dag var og er der en magt fra kristendommen, der ligesom et solskin, om jeg endogså lukker mine øjne for det, dog skinner lige ind i mit hjerte; men, moder, jeg skal ikke bedrøve dig i din grav! jeg skal ikke svigte det løfte, vor fader gav dig! jeg vil ikke læse den kristelige bibel, jeg har jo mine fædres gud at hælde mit hoved til!"

- Og åringer gik.

Husbonden døde, husmoderen sad i trange kår, tjenestepigen måtte undværes, men Sara tog ikke bort, hun var hjælpen i nøden, hun holdt det hele sammen; hun arbejdede til ud på natten, skaffede brød i huset ved sine hænder gerninger; der var ingen nær slægt, som tog sig af familien, hvor konen dag for dag blev svagere og i måneder holdtes på sygelejet. Sara vågede, plejede, arbejdede, mild og from, en velsignelse i det fattige hus.

"Derhenne ligger Bibelen!" sagde den syge, "læs lidt for mig i denne lange aften, jeg trænger så inderligt til at høre Guds ord."

Og Sara bøjede sit hoved; hænderne foldede sig om Bibelen, som hun åbnede og læste i for den syge; tit brød tårer frem, men øjnene blev klarere, og i hendes sjæl blev det klarere: "Moder, dit barn skal ikke tage de kristnes dåb, ikke nævnes i deres samfund, det har du forlangt, det skal jeg bevare dig, derom er vi enige

på denne jord, men oven over denne er ? er enigheden større i Gud, 'han ledsager os over døden!' ? 'han besøger Jorden, og når han har gjort den tørstig, gør han den meget rig!" jeg forstår det! selv ved jeg ikke, hvorlunde det kom ?! det er ved ham, i ham: Kristus!"

Og hun sitrede i nævnelsen af det hellige navn, en dåb af ildslue gennemstrømmede hende stærkere, end legemet kunne bære, og det bøjede sig mere kraftløst, end den syges, hun vågede hos.

"Stakkels Sara!" blev der sagt, "hun er overanstrengt af arbejde og vågen."

De bragte hende til de fattiges sygestue, der døde hun, derfra blev hun begravet, men ikke på de kristnes kirkegård, der var ikke stedet for jødepigen, nej, udenfor, op til muren fik hun sin grav.

Og Guds sol, der skinnede hen over de kristnes grave, skinnede også hen over jødepigens grav derudenfor, og salmesangen, der lød på de kristnes kirkegård, klang ud over hendes grav; også ud til den nåede forkyndelsen: " Der er opstandelse i Kristus!" ham, Herren, som sagde til disciplene: "Johannes døbte vel med vand, men I skal døbes med den Helligånd!"

* * *